# Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta“

*[COM(2016) 765 final – 2016/0381 (COD)]*

(2017/C 246/08)

Raportöör: **Baiba MILTOVIČA**

Kaasraportöör: **Isabel CAÑO AGUILAR**

| | |
|---|---|
| Konsulteerimistaotlus | Euroopa Parlament, 12.12.2016 |
| | Euroopa Liidu Nõukogu, 21.12.2016 |
| Õiguslik alus | Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 194 lõige 2 |
| Vastutav sektsioon | transpordi, energeetika, infrastruktuuri ja infoühiskonna sektsioon |
| Vastuvõtmine sektsioonis | 11.4.2017 |
| Vastuvõtmine täiskogus | 26.4.2017 |
| Täiskogu istungjärk nr | 525 |
| Hääletuse tulemus | 157/0/1 |
| (poolt/vastu/erapooletuid) | |

## 1. **Järeldused ja soovitused**

1.1. Kõnealuse direktiivi ettepanekuga täiustatakse ja laiendatakse senist seadusandlikku tegevust, mille eesmärk on suurendada hoonete energiatõhusust. Direktiivi tulemuslikkust hinnatakse selle rolli järgi energialiidu põhieesmärkide saavutamisele kaasaaitamisel, kuid kuna see keskendub tehiskeskkonnale, tuleb väga oluliseks pidada ka direktiivi panust sotsiaalsetesse ja majanduslikesse eesmärkidesse (eelkõige kütteostuvõimetuse vähendamine, sobiva hinnaga eluasemete kättesaadavuse säilitamine ja energiakulude vähendamise potentsiaal).

1.2. Komitee peab esmatähtsaks vajadust lisada direktiivi konkreetsemaid ettepanekuid, kuidas lahendada kütteostuvõimetuse probleemi. Direktiiv peaks andma selgemaid suuniseid selle kohta, mida peavad sisaldama kütteostuvõimetuse riiklikud määratlused, esitama alusmääratluse, millega võrreldes saab hinnata riiklike kavade käsitlusviisi terviklikkust, ning sätestama nõu andmise ja meetmete kooskõlastamise sõltumatu, tarbijatele keskendunud ühtse kontaktpunkti või ameti kaudu.

1.3. Komitee leiab, et liikmesriigid peavad oma riiklikes kavades kehtestama alternatiivses poliitikavalikus 3 (esitatud Euroopa Komisjoni kaasnevas mõjuanalüüsis) kirjeldatud suuremad eesmärgid, jäädes siiski poliitikavaliku 2 seadusandliku käsitlusviisi piiridesse, sest valik 2 on direktiivis esitatud muudatuste alus. See on vajalik, et luua pikaajaline liikumissuund Pariisi kokkuleppega püüeldava eesmärgi suunas.

1.4. Komitee soovitab kõnealuse direktiiviga toetada riiklikke renoveerimisstrateegiaid nii, et lisatakse nõue pakkuda välja konkreetseid valdkondlikke eesmärke ja edusammude mõõtmise võrdlusmetoodika. Samuti tuleb kehtestada selged suunised, kuidas saavutada üldkasutatavate ja ärihoonete renoveerimisel energiatõhususe miinimumtasemed.

1.5. Direktiivis ei ole kasutatud ära võimalust edendada keskkonnahoidlikke hüpoteeklaene, taastuvenergiaga seotud kaugküttesüsteeme, elu- ja ärihoonetes energia salvestamise meetmeid, paremaid paigaldajate ja renoveerijate koolitamise kavasid ega muid tehnilisi, rahalisi või fiskaalmeetmeid, mis toetaksid hoonete suuremat energiatõhusust. Kuigi neid meetmeid toetatakse muude õigusaktidega, on kõnealuses direktiivis kasutatud tagasihoidlik käsitlusviis õigustatud ainult siis, kui see soodustab paindlikkust ja julgustab võtma kaugeleulatuvaid meetmeid. Komitee nõuab tungivalt, et komisjon jälgiks tähelepanelikult direktiivi rakendamist ja tulemuslikkust ning oleks valmis viivitamatult tegutsema juhtimismääruse ettepaneku raames uuendamise ja muutmise mehhanismi kasutamisel.

1.6. Suuremaid jõupingutusi on vaja teha liikmesriikide energiamärgiste arvutusmeetodite võrreldavuse suurendamiseks, mis omakorda muudaks teostatavamaks energiamärgiste omavahelise võrdlemise.

1.7. Tuleb teha ettepanekuid, kuidas motiveerida erasektori ja mittemunitsipaalsete sotsiaalkorterite üürileandjaid rohkem investeerima vanema omandi renoveerimisse.

1.8. Üldine ettepanek võtta kasutusele arukusnäitaja ei pea hõlmama mitte ainult hoones viibijate suutlikkust hinnata energiatõhusust, vaid ka suutlikkust kontrollida ja hõlbustada oma taastuvenergia tootmist ja tarbimist ning vähendada energiaarveid.

1.9. Komitee kutsub eelkõige üles tunnistama kohalike omavalitsuste suutlikkust soodustada ja koordineerida energiatõhususe programme ning märgib, et selles kontekstis pakub aina suuremaid võimalusi linnapeade pakt.

1.10. Komitee rõhutab vajadust soodustada hoonete ehitamist ja renoveerimist – see on majandusharu, kus VKEd pakuvad 83 % töökohtadest (OECD, „*Small Businesses, Job Creation and Growth*“).

1.11. Komitee märgib, et hoonete energiatõhusust on võimatu suurendada ilma innovatsioonita. EL on kaotamas oma juhtpositsiooni asjaomastes vähese $CO_2$-heitega energiatehnoloogiates ning pakub tänapäeval alla 15 % sektori töökohtadest. On vaja teha jõupingutusi koolituses, et teha kohandusi neis väga suure spetsialiseerumise astmega sektorites vajatavates oskustes.

1.12. Algatus „Arukate hoonete arukas rahastamine“ ja võimalus siduda see Junckeri kava eesmärkidega on positiivne samm, mille üle komitee heameelt tunneb.

## 2. **Sissejuhatus**

2.1. Direktiiv on osa paketist „Puhas energia kõikidele eurooplastele“, mis on mõeldud energialiidule sisu andmiseks ning teadlikkuse ja arusaamise suurendamiseks sellest, et üleminek puhtale energiale on tuleviku majanduskasvu allikas. Energiakasutus hoonetes moodustab 40 % kogu ELi energiatarbimisest. Energiatõhususe suurendamisel tehakse nii uute hoonete ehitamisel kui ka renoveerimisel jätkuvalt märkimisväärseid edusamme. Osaliselt on seda soodustanud 15 aastat seadusandlikku sekkumist ELi tasandil, kuid on veel märkimisväärseid võimalusi parandada energiatõhusust ja luua muud kasulikku sotsiaalset mõju.

2.2. Hoolimata tehnilistest edusammudest, asjakohasest lisateabest ja kättesaadavate avaliku sektori rahaliste vahendite kasutamisest finantsinstrumentide kaudu, ei ole olemasolevate hoonete puhul toimunud märkimisväärset paranemist – 75 % hoonetest ELis ei ole ikka veel energiatõhusad.

2.3. Ülemaailmne kliimamõju ja püüe konsolideerida Euroopa energiapoliitikat on muutnud kõnealuse küsimuse pakilisemaks, kuid mõni põhjapaneva tähtsusega keeruline küsimus on jätkuvalt lahendamata ning oleks võinud oodata suuremaid edusamme. Selliste meetmeteta on väga raske saavutada 2030. ja 2050. aasta kliima- ja energiaeesmärke. Hoonetes oleks võimalik vähendada energiatarbimist 5–6 % ja $CO_2$-heidet ligikaudu 5 %. Kuna aastas renoveeritakse/täiustatakse aga ainult 0,4–1,2 % olemasolevatest hoonetest, on selge, et protsesse on vaja kiirendada.

2.4. Kõnealuse direktiiviga muudetakse samateemalist 2010. aasta direktiivi, mis on omakorda 2002. aasta direktiivi uuesti sõnastatud tekst. 2010. aasta uuesti sõnastamisega tehti 2002. aasta teksti väga olulisi muudatusi. Eelkõige tunnistati energiatõhususe kasvavat tähtsust tehiskeskkonna jaoks ja poliitikaeesmärkidele kaasaaitamisel, võeti arvesse tehnilistes teadmistes tehtud edusamme, tehes kohandusi kaheksa aasta jooksul omandatud praktiliste kogemuste valguses, ning rõhutati eluliselt tähtsat vajadust reguleerida ja parandada liikmesriikide käsitlust nendes küsimustes.

2.5. Praeguse muutmise ettepanekuga, mis on küll tunduvalt lühem kui varasem direktiiv, kasutatakse sama lähenemist. Eelkõige nähakse sellega ette pikaajaliste hoonete renoveerimise strateegiate integreerimine ja hoonetes aruka tehnoloogia kasutamine ning ühtlustatakse olemasolevaid eeskirju. See lähtub 2010. aasta direktiivi laiaulatuslikust hindamisest ja võimalike edasiste tegevussuundade üksikasjalikust mõjuhinnangust. Suurt mõju avaldav valik, s.o poliitikavalik 3, lükati peamiselt lühiajaliste kulude, subsidiaarsusele avalduva mõju ja poliitilise reaalsuse kaalutlustel tagasi potentsiaalsete saavutuste madalama taseme ehk poliitikavaliku 2 kasuks.

2.6. Siiski soovivad kõik sidusrühmad saavutada kaugeleulatuvaid edusamme. Kõnealune sektor annab otseselt tööd 18 miljonile inimesele ja moodustab ligikaudu 9 % ELi SKPst. Tänapäeva ülesanne on viia taskukohasus ning elu- ja ärihoonete turu nõudmised tasakaalu sotsiaalsete ja kliimaalaste eesmärkidega.

3. **Komisjoni ettepaneku põhisisu**

3.1. Direktiiv koosneb reast muudatustest, millega tugevdatakse direktiivi 2010/31/EL kehtivaid sätteid ja lihtsustatakse selle teatud aspekte. Põhipunktid on järgmised.

— „Hoone tehnosüsteemide“ määratlust laiendatakse, et hõlmata arukate hoonete tehnoloogia aspekte ja elektritranspordi sätteid.

— 2012. aasta energiatõhususe direktiivi säte pikaaegsete riiklike renoveerimisstrateegiate kohta tuuakse üle kõnealusesse direktiivi.

— Liikmesriike kohustatakse koostama selgete vahe-eesmärkide ja meetmetega tegevuskava oma riigi olemasolevate hoonetega seotud $CO_2$-heitkoguste vähendamise pikaajalise, aastaks 2050 seatud eesmärgi saavutamiseks, püstitades seejuures konkreetsed vahe-eesmärgid aastaks 2030. See aitab kaasa ka kütteostuvõimetuse leevendamisele.

— Investeerima julgustatakse sättega, mille kohaselt peavad liikmesriigid koondama projekte ja vähendama projektide riske, võimaldama avaliku sektori rahastamisel võimendada erasektori rahastamist ning tegelema nende murettekitavate valdkondadega, mida turg ei reguleeri.

— Liikmesriigid võivad sätestada nõudeid, millega tagatakse mitteeluhoonete varustatus hoone automaatika- ja juhtimissüsteemidega.

— Liikmesriigid võivad sätestada nõudeid, millega tagatakse tsentraliseeritud tehnosüsteemidega eluhoonete varustatus pideva elektroonilise jälgimise ja tõhusate juhtimislahendustega, millega tagatakse energia optimaalne tootmine, jaotamine ja kasutamine.

— Liikmesriigid kehtestavad mitteeluhoonete ja tsentraliseeritud tehnosüsteemidega eluhoonete puhul vajalikud meetmed, millega nähakse ette kliimaseadmete ligipääsetavate osade korrapärane ülevaatus.

— Säte, mille kohaselt liikmesriigid peavad andma hoonete omanikele või üürnikele teavet energiamärgiste ja nende otstarbe ja eesmärkide kohta ning kulutõhusate hoone energiatõhususe suurendamise viiside kohta.

— Kehtestatakse sätted, millega tagatakse, et elektrisõidukite laadimispunktide (või taristukaablite) paigaldamine on suure osa uute hoonete ja väiksema osa renoveeritavate hoonete puhul kohustuslik.

— Hoonete tehnosüsteemide muutused salvestatakse, neid hinnatakse ja need tehakse kättesaadavaks.

— Olemasoleva hoonete energiatõhususe teabe täiendamiseks tehakse ettepanek töötada välja nn arukusnäitaja.

— Luuakse konkreetne seos hoonete renoveerimiseks saadaolevate finantsmeetmete ja saavutatava energiatõhususe taseme vahele.

4. **Üldised ja konkreetsed märkused**

4.1. Komitee väljendab heameelt jätkuva hoonete energiatõhususele keskendumise üle, kuid tunneb iseäranis muret selle pärast, et kütteostuvõimetust, mida komitee on oma eelmistes arvamustes ([1]) käsitlenud ja mida peetakse üldiselt suureks sotsiaalseks probleemiks, ei käsitleta direktiivis piisavalt.

4.2. Vaja on laiemat ja kaugeleulatuvamat käsitlusviisi. ELi juba kehtestatud heitkoguste vähendamise ja energiatõhususe eesmärgid ning kaugeleulatuvate eesmärkidega Pariisi kokkuleppe jõustumine 2016. aasta oktoobris nõuavad tugevamaid meetmeid, eriti kuna eelmiste ettepanekute varasem ebapiisav järgimine näitab, et hooned on jätkuvalt problemaatiline valdkond.

4.3. Komiteel on kõhklusi kõnealuse õigusakti muutmise alusena poliitikavaliku 2 (nagu mõjuhinnangus sätestatud) valimise suhtes. Kuigi poliitikavalikuga 3 kaasneks kohustuslike meetmete selline tase, mis ületab märkimisväärselt kulutõhusust ja millega komitee seetõttu nõustuda ei saa, on selge, et poliitikavaliku 3 – millel on kliima, energiatõhususe ja sotsiaalsetele eesmärkidele 2–3 korda suurem mõju – oluliselt edasipüüdlikumad eesmärgid on tõenäoliselt vajalikud selleks, et luua pikaajaline liikumissuund Pariisi kokkuleppega püüeldava eesmärgi suunas. Järelikult peavad liikmesriigid oma riiklikes kavades kehtestama alternatiivses poliitikavalikus 3 (esitatud Euroopa Komisjoni kaasnevas mõjuanalüüsis) kirjeldatud suuremad eesmärgid, jäädes siiski poliitikavaliku 2 seadusandliku käsitlusviisi piiridesse.

4.4. Hiljutine liikmesriikide hoonete renoveerimise strateegiate analüüs oli üldiselt positiivsete tulemustega (Teadusuuringute Ühiskeskus, „Synthesis Report on the assessment of Member States' building renovation strategies", 2016). Seda valdkonda käsitletakse energiatõhususe direktiivis, kuid praegu ei ole ühtset standardit selle kohta, mis on renoveerimine. Oleks kasulik lisada hoonete energiatõhususe direktiivi nõue pakkuda välja konkreetsed sektoripõhised eesmärgid ja täiustuste mõõtmise viitemetoodika koos kvalifitseerumiskünnisega, millest alates renoveerimist toetatakse. Lisaks sellistele eesmärkidele peaksid olema kehtestatud selged suunised, kuidas saavutada üldkasutatavate ja ärihoonete renoveerimisel energiatõhususe miinimumtasemed.

4.5. Direktiiviga laiendatakse nõuet luua riiklik energiamärgiste andmebaas. Sellega seoses oleks kasulik luua ELi tasandi avalikult kättesaadav andmebaas, mis sisaldab anonüümseks muudetud riiklikke andmeid riiklike renoveerimisstrateegiate kohta ja mida võiks siduda energialiidu juhtimise määruses pakutud e-aruandluse platvormiga. Sellega seoses peaks direktiivis olema kindlaid suuniseid arvutusmeetodite võrreldavuse kohta, mis omakorda muudaks teostatavamaks energiamärgiste omavahelise võrdlemise.

4.6. Kuigi ei ole mingit põhjust, miks riiklikud kavad ei peaks seda valdkonda hõlmama, ei ole direktiivis ettepanekuid edasiste viiside kohta, kuidas innustada erasektori ja mittemunitsipaalsete sotsiaalkorterite üürileandjaid investeerima vanema omandi renoveerimisse. Kui üürnikud maksavad energiaarveid otse, ei näe üürileandjad sageli hoone energiatõhususe suurendamises enda jaoks kaubanduslikku väärtust. Üürielamute sektor moodustab mõnes riigis arvestatava osa elamutest. Hoonete energiatõhususel on oluline mõju sobiva hinnaga eluasemete kättesaadavusele ja kütteostuvõimetusele ning seepärast on renoveerimist toetavate rahastamisvahendite kättesaadavus väga oluline. Enamasti on omavalitsusüksustel, üürileandjate ühendustel ja omanikel õigus saada laenu kompleksse korterelamu energiatõhususe suurendamiseks. Sellest hoolimata on keelava loomuga rahastamis- ja lepingutingimused ja juurepääs krediidile paljudele inimestele takistuseks.

([1]) ELT C 341, 21.11.2013, lk 21, ELT C 424, 26.11.2014, lk 64, ELT C 82, 3.3.2016, lk 22, ELT C 34, 2.2.2017, p 78.

4.7. Meede, mida direktiivis tuleks toetada, on keskkonnahoidlike hüpoteeklaenude edendamine. Samuti on oluline hõlbustada parimate tavade kohaselt toimuva väikesemahulise renoveerimise ja energiatõhususe programmide rühmitamist suurematesse raamistikesse, et saaks kasutada rahastamispakette.

4.8. 2016. aasta kütte- ja jahutusstrateegias (COM(2016) 51 final) pöörati eritähelepanu eelistele, mida on võimalik saavutada taastuvenergiaga seotud kaugküttesüsteemide renoveerimise ja asendamise kavade abil. Kaugkütet ja linnapõhiseid lahendusi käsitatakse üldiselt ehitussüsteemi taristu komponendina ja seepärast on selleks, et neid linnaplaneerimises kajastada, vaja eraldi julgustamist selge seisukohavõtuga kõnealuses direktiivis.

4.9. Tuleb märkida, et kliima- ja energiaeesmärgid on seotud vähese $CO_2$-heitega energiatehnoloogiatega ja keskkonnasäästlikumate hoonetega, mis peavad vastama energiatõhususe eesmärkidele. Need sõltuvad aina enam peamisest progressi võimaldavast tehnoloogiast kõrgtehnoloogiliste materjalide (värvilised metallid, teras, klaas, plast jne) valdkonnas ning ilma innovatsioonita on hoonete energiatõhususe suurendamine võimatu. Ligikaudu 5 % tänapäeval toodetavatest kõrgtehnoloogilistest materjalidest kasutatakse vähese $CO_2$-heitega energiatehnoloogia ja keskkonnasäästlikumate hoonete jaoks ning need turud arenevad kiiresti.

4.10. Sellises olukorras on EL kaotamas juhtpositsiooni vähese $CO_2$-heitega energiatehnoloogiates ning pakub tänapäeval alla 15 % sektori töökohtadest (ligikaudu 1,1 miljonit otsest ja kaudset töökohta). Sellise tehnoloogia jaoks vajalike kõrgtehnoloogiliste materjalide valdkonnas seisab EL silmitsi ka kasvava ülemaailmse konkurentsiga ning ilma asjakohase tehnoloogilise tõuketa ja turunõudluse poliitikata liiguvad innovatsioon ja tootmine EList jätkuvalt väljapoole. Samuti ei tohi unustada neis väga suure spetsialiseerumise astmega sektorites vajatavate oskuste õpetamist.

4.11. Komitee toetab elektritranspordi arengut $CO_2$ heitkoguste vähendamiseks majanduses, kuid kahtleb vajaduses nii paljude üksikasjade järele ning nende meetmete mõjus elu- ja ärihoonete taskukohasele hinnale ja avaliku sektori asutuste otsustusvabadusele elektritranspordi edendamisel. Kuigi seda mainitakse seletuskirjas, ei käsitleta direktiivis täpsemalt energia salvestamist kui veel ühte olulist ja täiendavat valdkonda, olgugi et see on tõenäoliselt kiiresti arenev ja taskukohane tehnoloogia.

4.12. Samuti loob kasv, mida on näha detsentraliseeritud taastuvenergia tootmises, võimalusi integreerida gaasivõrgust väljaspool asuvate hoonete energiatõhususe meetmeid ning liikuda kütte ja jahutuse valdkonnas taastuvate energiaallikate poole. Seda tuleks otseselt edendada.

4.13. Muudatused, mis on seotud arukate üldkasutatavate, äri- ja eluhoonete osas kohustuste võtmisega, on suhteliselt tagasihoidlikud ning peaksid olema konkreetsemad ja laiaulatuslikumad.

4.14. Ettepanek kehtestada arukusnäitaja, et mõõta hoone suutlikkust kasutada oma toimimise ja elektrivõrguga suhtlemise optimeerimiseks info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat ning elektroonilisi süsteeme, vajab veelgi laiendamist, kuid komitee kiidab selle põhimõtte heaks. Eesmärk peaks olema töötada välja läbipaistev ja sisukas näitaja, mis lisab energiamärgisele väärtust, kuid ei loo põhjendamatut andmekogumise või analüüsimise koormust. Selline näitaja ei pea näitama mitte ainult hoones viibijate suutlikkust hinnata energiatõhusust, vaid ka suutlikkust kontrollida ja hõlbustada oma taastuvenergia tootmist ja tarbimist ning vähendada energiaarveid.

4.15. Kütteostuvõimetus on probleem, mida tuleks lahendada vahe-eesmärkide kehtestamisega, millega selgitatakse välja olemasolevate hoonetega seotud $CO_2$-heite vähendamisel tehtud edusammud. Siiski ei ole direktiivis toetavat poliitikaraamistikku, millega töötada välja kulutõhus käsitlusviis küttevõimetuse enda kohta, mille üks põhjus on energiakulukad eluhooned. Komitee on veendunud, et see võiks olla kõnealuse direktiivi pädevuses, ning soovitab lisada sellel teemal uue paketi muudatusettepanekuid, mis on seotud 2012. aasta direktiivi asjaomaste artiklitega. See toetaks energialiidu juhtimise määruse ettepanekus esitatud nõudeid liikmesriikidele hinnata ja täpsustada poliitikat, meetmeid ja tegevust kütteostuvõimetusega tegelemiseks.

4.16. Seepärast soovitab komitee esitada direktiivis kriteeriumid selle kohta, mida peaks sisaldama kütteostuvõimetuse alusmääratlus, ning pakkuda välja ka oma alusmääratlus. Liikmesriigid ei oleks kohustatud seda määratlust oma riigis kasutusele võtma, kuid see näitaks, milliseid kriteeriume riiklike energia- ja kliimakavade edusammude hindamisel kasutatakse. Selline määratlus on võimaldanud mõnel riigil tuvastada edusamme või nende puudumist kütteostuvõimetuse vähendamisel, kuid komitee tunnistab, et probleemi mitmetahuline olemus võib nõuda konkreetsete riigipõhiste tegurite esmatähtsaks seadmist.

4.17. Seepärast kutsub komitee liikmesriike üles võtma kütteostuvõimetuse osas vastu täielikult kooskõlastatud käsitlusviisi, sh arusaam, milline on lisaks energiatõhusatele hoonetele ka finantsmeetmete (sh sotsiaalsed tariifid ja vaesuse leevendamise meetmed), tarbijate tarnija- ja tariifivaliku alase nõustamise ning lihtsatest energiasäästuvõimalustest teavitamise roll ja kasulikkus. Tõhususe ja tulemuslikkuse maksimaalseks suurendamiseks on tingimata vaja, et nõu antaks ja meetmeid kooskõlastataks sõltumatu, tarbijatele keskendunud ühtse kontaktpunkti või ameti kaudu.

4.18. Komisjoni mitmesugused sõltumatud uuringud ja aruanded on näidanud erinevat kiirust ja tulemuslikkust, millega liikmesriigid hoonete energiatõhususe direktiivi rakendavad. Probleemid on järgmised.

— Ülevõtmise ja tõlgendamise probleemid, mille käsitlemist jätkab komisjon jõustamismehhanismide abil. Mitu liikmesriiki peavad aktiivsemalt tunnistama seda, et hoonete energiatõhusus on energia- ja kliimaeesmärkide ning riiklike renoveerimisstrateegiate jaoks kesksel kohal. Komitee julgustab energeetika peadirektoraati säilitama oma tähelepanelikku järelevalvet rakendamise üle ja jätkama kiiret tegutsemist rikkumismenetluste käivitamisel.

— Energiamärgiste kvaliteet ja võrreldavus. Kasulik oleks konkreetselt ühtlustada kvalifitseeritud ekspertidele ja sertifitseerijatele esitatavad ELi nõuded ning võtta kasutusele energiamärgiste kvaliteedikontrollid. Tervitatav oleks ka energiamärgiste arendamine nii, et need pakuksid veel enam tehnilist teavet ja soovitusi täiustuste tegemiseks.

— Komitee märgib, et direktiivi meetod seada rahalised stiimulid sõltuvusse energiamärgistest võimaldab rahalisi stiimuleid maksta ainult tagantjärele, sest makse sõltub võrdlusest, milline oli olukord „enne“ ja „pärast“ energiamärgist. See on energiatõhususe mõistes kahjulik, sest toetustest sõltuvad renoveerimised toimuvad vaid siis, kui omanik on enne renoveerimise alustamist toetuse saamises kindel.

— Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ning täpsemalt ühtekuuluvuspoliitika vahendite kasutamine. Euroopa Regionaalarengu Fondi alusel suunatakse kõigis sektorites miinimumprotsent rahalistest vahenditest üleminekule vähese $CO_2$-heitega majandusele, kuid nende vahendite kasutamine hoonete energiatõhususe suurendamiseks erineb liikmesriigiti suuresti. On olemas selged tõlgendamissuunised, kuid on vaja veelgi enam julgustada inimesi neid vahendeid kasutama.

— Asjakohase tehnilise koolituse toetamine hoonete renoveerimise valdkonnas, eeskätt VKEde seas, kes moodustavad üle 90 % Euroopa ehitusettevõtjatest.

4.19. Komitee märgib, et 2014.–2020. aasta programmitöö perioodil on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele ja eriti ühtekuuluvuspoliitika vahenditele nähtud ette oluline osa hoonete renoveerimisel ja ehitamisel. Praegu on palju takistusi, mis tuleb ületada, peamiselt piiratud juurdepääs rahastamisele, suured algkulud, suhteliselt pikad tasuvusajad, säästva energia investeeringutega seonduv suurem tajutud krediidirisk, kinnisvaraomanike konkureerivad prioriteedid jne (Euroopa Komisjon „*Technical guidance – Financing the energy renovation of buildings with Cohesion Policy funding*“). Algatus „Arukate hoonete arukas rahastamine“ on positiivne samm, mis aitab osaliselt neid probleeme lahendada ning pakub ka võimalust kasutada Junckeri kava eesmärke, et selles valdkonnas rohkem investeeringuid soodustada.

4.20. Seda arvestades on kohalike omavalitsuste jaoks õigete prioriteetide ja vastutusalade kehtestamine oluline selle tagamiseks, et olemasolevate programmivahendite kasutamisega saavutatakse maksimaalne mõju, et minna kaugemale liikmesriigi tasandil kehtestatud miinimumnõuetest (nt energiatõhususe nõuded, energiaauditid jne), ning pakutava rahastamise tase peab kasvama koos eesmärkide tasemega.

4.21. Komitee toob sellega seoses esile ennekõike linnapeade pakti võimalused. Nüüd, kui kaasatud on enam kui 7 000 omavalitsusüksust, võtavad paktis osalejad endale kohustuse võtta vajalikud energiatõhusust ja taastuvenergiat edendavad meetmed, võttes vastu säästva energia tegevuskavad. Enamikku meie tehiskeskkonnast hõlmavate linnade mobiliseerimine on kohalik algatus, millel on ülemaailmne mõju.

4.22. Enamik ehitustööstuse sidusrühmi ning nii elu- kui ka ärihoonete omanike ja üürnike esindajad on direktiivi eesmärgid üldiselt heaks kiitnud. Siiski on energiatõhususe valdkonnas juba saavutatud edu jätkumiseks vaja koostöö, dialoogi ja positiivse suhtluse õhkkonda.

Brüssel, 26. aprill 2017

*Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee*
*president*
Georges DASSIS